

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—,
polletno Din 16.—, četrt-
letno Din 9.—, inozemstvo
Din 64.—. — Poštno-čkovni
račun 10.603.

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška cesta 5
Telefon interurban 113.

Cena inseratom: cela
stran Din 2000.—, pol stra-
ni Din 1000.—, četrti strani
Din 500.—, 1/8 strani Din 250.—,
1/16 str. Din 125.—, Mali ogla-
si vsaka beseda Din 1.20.

Ali ni tako?

(Kmetovalcem v premišljevanje.)

Po celem svetu in v posameznih drža-
vah se godijo važne reči, ki bodo za nas
vse velikega pomena za bodočnost. Ve-
čina stanov in narodov se tega tudi
prav dobro zaveda, le pri naših kme-
tovalcih s skrbjo in žalostjo opazuje-
mo, da nimajo potrebnega zanimanja
za svojo bodočnost in tako se mnogo
sklepa in izvršuje brez njih.

Domači vzgled! Že tedne in mesece
se vodijo na zborovanjih in v časopis-
ju razprave med tovarnarji in podjet-
niki ter njihovimi organizacijami na
eni strani, ter delavci in delavskimi
organizacijami na drugi strani zaradi
delovnega časa, zaradi nezgodnega in
bolniškega zavarovanja, sploh zaradi
naših socialnih zakonov. Zborujejo to-
varnarji in podjetniki, zborujejo pov-
sod takoj delavci, sklepa zveza indu-
strijev, takoj se oglašijo delavske stro-
kovne organizacije! Vlagajo spomenice
in prošnje prvi, takoj jim odgovarjajo
na najvišjih mestih drugi.

Ko se je razpravljalo o načrtu zaka-
na o ljudskih šolah, so ga obravnavali
na nešteti okrajnih in krajevnih se-
stankih učitelji ter svoje sklepe in —
opombe dali v vednost vladi. Ko se je
začelo govoriti o lovskem zakonu, so
se zbirali in sklepali takoj lovci, k za-
konu o ribarstvu ribiči, k zakonu o
srednjih šolah profesorji, k zakonu o
uradnikih vse uradništvo in tako dalje
in tako dalje. Samo tako dalje ne, da
bi se o zakonih, ki zadevajo kmetij-
stvo, njegovo sedanost in bodočnost,
oglasili kmetovalci. Zakaj ne? Ker ni
močne stanovske organizacije, ki bi jo
vlada lahko potem vprašala in če bi bi-
la tako zavedna in močna, kakor bi la-
hko bila, bi jo tudi gotovo vprašala. —
Kmetovalec je kakor infanterist v vojs-
ki: najšvetilnejši je, vse se naslanja
na njega in vse se njemu nalaga.

Razni zakoni nalagajo kmetovalcu
nova bremena in nove dajatve. Tako
zakoni o cestah, o občinah, o lovu, šol-
ski zakon, zakon o kmetijstvu, o zdrav-
stvu. Tičejo se v prvi vrsti kmetovalca
in njegove denarnice. Ako bi imeli kme-
tovalci svoje stanovske organizacije po
okrajih in v državi, bi o teh stvareh
mogli povedati svoje težave in svoje
izkušnje.

Strokovnjaki zborujejo!

Pa pravijo: ali ne vidite, kako se zbi-
rajo naši kmetijski strokovnjaki in
sklepajo. Res je: vsa čast tem našim
strokovnjakom, posebno še onim, ki res
praktično delajo. Toda pridjati mora-
mo, v vsej hvaležnosti in v spoštovanju
sledeče: Zdravniki so tudi strokovnja-
ki, pa študirajo in zdravijo bolezni,
vsakega bolnika obvestijo, kaj je po-
trebno, toda vsakega tudi vprašajo
ali smejo napraviti na njem svojo stro-
kovnjaško operacijo, ker dobro vedo,
da gre za bolnikove ude, za bolnikovo
zdravje ali — smrt! Tega bi se morali
zavedati tudi vsi, ki zdravijo naše —
kmetovalstvo in našo gospodarsko
krizo.

Po vsej Evropi se govori in razprav-
lja o carinskih tarifah, carinskih za-
konih sploh. Bije se najtežji gospodar-
ski boj med državami in narodi, a v
okvirju držav med pokrajinami, gospo-
darskimi skupinami, med stanov in
poklici. V javnost prodirajo vesti o
izpremembah carinske tarife in izpre-
membah trgovinskih pogodb. Zbirajo
se spet industrijalci, trgovci, izvozní-
čarji, bankirji itd., toda kmetijske sta-
novske organizacije ne, ker jih ni in
vlada jih ne more ne sklicati ne vpra-
šati.

Ali razumete sedaj, zakaj se poraja
»Kmetiska zveza«? Je potrebna ali ne
tudi kmetovalčeva strokovna in sta-
novska organizacija?! Slepim je težko
govoriti o svetlobi in o barvah, gluhih
o glasu. Toda naši kmetovalci niso ne
gluhi ne slepi, pač pa ponekod še pre-
cej — zadremani. Zato pa kmetje, več
smisla za vašo stanovsko organizacijo!
Za vaše dobro gre, za obrambo vaših
pravic, za prospeh vaših stanovskih ko-
risti, za napredek vašega stanu!

Volitve v sreske kmetijske odbore.

Te dni se bodo vršile volitve v sreske
kmetijske odbore. Vsak občinski kme-
tijski odbor izvoli v sreski kmetijski
odbor po enega člana in enega namest-
nika. Vendar število članov sreskega
kmetijskega odbora ne sme presegati
števila 20. Zato je v srezih, kjer je več
kot 20 občin, banska uprava združila
občine, tako, da izvoli več občin skupno
enega odbornika v sreski kmetijski od-
bor, da jih je potem vseh skupaj 20 od-
bornikov. Razven tega sme poslati vsa-
ka zveza kmetijskih združnih naprav
ali kmetijskih društev, ki imajo na
ozemlju sresa vsaj pet zadrug, po ene-
ga zastopnika kot svetovalnega člana.

Delokrog sreskih kmetijskih odborov.

Sreski kmetijski odbor razpravlja o
vseh vprašanih kmetijskega značaja
v sreskem območju, zlasti o onih pred-
logih občinskih kmetijskih odborov, ki
se mu pošiljajo. Sreski kmetijski od-
bor mora skrbeti vobče za povzdigo
materialne kulture prebivalstva v vsa-
kem pogledu.

Važne pa so volitve

v sreske kmetijske odbore predvsem
zato, ker bodo sreski kmetijski odbori
čez en mesec izmed sebe izvolili bano-
vinski kmetijski odbor in sicer vsak

po dva člana in dva namestnika. Bano-
vinski kmetijski odbor razpravlja o
vseh vprašanih kmetijskega značaja v
območju banovine, zlasti o predlogih
občinskih in sreskih kmetijskih odbo-
rov. Zlasti pa, banovinski kmetijski
odbor upravlja banovinski kmetijski
sklad.

V banovinski sklad se stekajo:

1. Polovica dohodkov od živinskih
potnih listov vseh občin v območju ba-
novine.
2. Čisti dohodek banovinskih kmetij-
skih posestev, razsadnikov in podobnih
naprav.
3. Vsaj 15 odstotkov vseh rednih iz-
datkov, določenih s proračunom bano-
vine.

Z banovinskim kmetijskim skladom
razpolaga banska uprava po sklepih
banovinskega kmetijskega odbora. Ba-
novinski kmetijski odbor mora namreč
vsako leto sestaviti proračun ter ga po
banski upravi predložiti v odobritev
ministru za poljedelstvo.

Dohodki banovinskih posestev in ži-
vinskih potnih listov ter 15 odstotkov
banovinskega proračuna (skoro ena
šestina) se torej steka v banovinski
kmetijski sklad. Zato je izredne važ-
nosti, kateri močje bodo razpolagali s
temi denarnimi sredstvi. To se bo od-

ločilo sedaj pri volitvah v sreske kmetijske odbore, ki bodo nato čez mesec dni volili banovinski kmetijski odbor.

Zato člani občinskih kmetijskih odborov, pozor!

Izvolite v sreske kmetijske odbore može, ki so vredni splošnega zaupanja, ki so v vsakem oziru značajni, sposobni, delavni ter zvesti krščanskim načelom našega ljudstva, načelom, ki so temelj vesnega upravljanja javnega denarja!

V NAŠI DRŽAVI.

Naša država in Bolgarija v popolnem sperazumu. Pogajanja med našo državo in bolgarsko v Sofiji so končala s popolnim uspehom. — Rešeni sta bili vprašanja o dvolastninskih posestvih in o nevtralnem obmejnem pasu. Glede dvolastninskih posestev je sprejeto načelo medsebojne zamenjave na ta način, da bodo bolgarski lastniki, ki imajo posestva na našem ozemlju, dobili v zamenjavo posestva naših državljanov na bolgarski strani in obratno. Prosto-voljna sprememba lastništva posestev se bo vršila do dne 1. aprila tega leta. V slučajih, kjer ne bi prišlo do sporazuma, bo odločala mešana bolgarsko-jugoslovanska komisija, ki bo stalno delovala, tako da se lahko smatra, da bo to vprašanje v najkrajšem času rešeno. Kar se tiče nevtralne obmejne cone, se je sklenilo, da bo obsegala pas 6 do 10 km, v katerem se ne bo nihče smel na novo naseliti razen domačinov ter državnih uradnikov. Kontrola nad izvajanjem tega dogovora bo izvrševala posebna mešana komisija.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Iz Albanije prihajajo vesti o sovražnem gibanju proti vladarju Ahmed Zogu. Vladarska moč Ahmeda je tako nesigurna, da pride lahko vsak čas do usodepolnih dogodkov.

Velik uspeh rumunsske kmetijske vlade. V Rumuniji so se vršile volitve v pokrajinske skupščine. Narodna kmetijska stranka, ki je na vladi, je dobila pri teh volitvah 80 odstotkov — vseh glasov.

Nevarni pojavi v Rusiji. V sovjetski Rusiji se je začel boj med oblastmi ter kmeti, ki se upirajo boljševiški komandi glede posestn. stanja in vnovčenja poljskih pridelkov. Sovjetska vlada je izdala naredbo, s katero se zapleni ves imetek na posestvih in hišah kulakov (večjih posestnikov). Po tej naredbi bodo izgnani kulaki iz vseh srezov, kjer se upirajo sovjetskimi naredbam. Po celi Rusiji prihaja do krvavih spopadov med kmeti in vojaštvom, ki pritiska na kmete in jih hoče s silo ukloniti. Ravno radi odpora kmetov bo prišlo v Rusiji do spremembe v vladnih vrstah.

Napad na novega predsednika Mehike. Mehika je dobila te dni novega predsednika v osebi D. Orteza Rubio. V njegovi vladi celemu svetu znani Calles ni minister, pač pa je ostal kot

notranji minister dosednji predsednik Portez Gill. Komaj se je vsedel novi predsednik na vladni stol, že je bil 6. februarja nanj izvršen napad. Neki 22 letni Daniel Flores je oddal na predsednika 5 strellov, od katerih ga je zadela eden v čeljust, vendar napadeni ni

v nikaki nevarnosti. Atentator pripada stranki — propadlega predsedniškega kandidata Vosconcellosa. Po lastni izpovedi po aretaciji je izpovedal, da je nameraval umoriti predsednika in ves kabinet, da bi pripomogel v politični zmedbi Vosconcellosu do vlade.

Italija in Avstrija.

Državni kancelar avstrijske republike dr. Schober je bil pretekli teden v Rimu. Njegov obisk je napravil, kakor je povdarjalo avstrijsko časopisje, konec napetostim, katere so nekaj časa vladale med Italijo in Avstrijo. Te napetosti so zadnji čas prenehale ter so na njihovo mesto stopile, kakor je dr. Schober mogel naglasiti v avstrijskem parlamentu, prijateljske razmere. Podpora Italije Avstriji na drugi konferenci v Haagu je bila izraz in sad tega prijateljstva. Avstrijska javnost pa tudi kljub vsem sledečim nesoglasnostim ni mogla pozabiti močne podpore, ki jo je Italija naklonila Avstriji o priliki plebiscita na Koroškem.

Sam dr. Schober je o namenu svoje ga obiska v Rimu izjavil v razgovoru z urednikom fašistovskega lista »Popolo di Roma«, da prijateljskih razmer med Italijo in Avstrijo ni še le treba umetno vzgraditi, ker so povse naravne. Do pri-srčnosti v teh razmerah pa je prišlo vsled velikodušne pripravnosti italijanske vlade, da bo podpirala stremenje avstrijske politike po zunanjem posojilu. Italiji gre hvala za njeno podporo Avstriji na haaški konferenci. Italija tudi kaže, kar je Avstriji povse razumljivo, zanimanje in smisel za preosnovo avstrijske ustave, ki naj bi ustvarila in zajamčila boljšo disciplino (strožji red). Italija tudi ne bo odtegnila svoje pomoči Avstriji pri rešitvi gospodarskih vprašanj. »V bodočih mesecih,« tako je končal avstrijski kancelar svojo izjavo, »bomo morali storiti največje napore, da odpravimo in ozdravimo sedanjo našo gospodarsko bedo. Prijateljstvo, ki nam ga Italija skazuje na

tem potu, bo za nas velika korist in izdatna pomoč.«

Te besede avstrijskega kancelarja je treba ohraniti v vidu, ako naj se ustvari prava sodba o prijateljski pogodbi med Italijo in Avstrijo, sklenjeni pretekli teden v Rimu in podpisani od Mussolinija in Schobera. Kaj Avstrija pričakuje od tega prijateljstva, je Schober odkrito povedal. Kaj pričakuje Mussolini, tega voditelj fašistov in predsednik italijanske vlade ni povedal. — Znana pa so stremjenja fašistovske zunanje politike, ki hoče Madžarsko, Avstrijo in tudi druge države pritegniti v italijansko interesno sfero (krog). — Tudi ni bilo objavljeno in sporočeno javnosti, ali in kaj sta se dogovorila med seboj Mussolini in Schober o Nemcih na južnem Tirolskem, ki sedaj spada k Italiji.

Znano je, da je bilo postopanje fašistovske Italije z Nemci na južnem Tirolskem eden glavnih vzrokov za prejšnjo napetost med Italijo in Avstrijo. Fašistovska politika nasilnega razna-rodovanja južnotirolskih Nemcev je vzbujala nevoljo in nezadovoljnost v Avstriji in Nemčiji. Sam avstrijski kancelar Seipel je moral o razmerah na južnem Tirolskem govoriti v avstrijskem parlamentu ter je v tem oziru apeliral (se skliceval) na vest vsega kulturnega sveta. Mussolini mu je to hudo zameril. Kaj je kancelar dr. Schober v tem vprašanju govoril ali dosegel pri Mussoliniju, ni javnosti znano. Bodočnost bo pokazala, ali bodo dobrot med Italijo in Avstrijo sklenjenega prijateljstva tudi deležni Nemci na sedanjem italijanskem Tirolskem.

ZA NEDELJO

Razširjenje krščanstva.

Kljub strašnemu preganjanju in drugim oviram, katere so se postavljale na pot, se je širilo krščanstvo tiho in brez hrupa, uprto na lastne moči, po vseh pokrajinah rimskega cesarstva. Od reke Ganges v Indiji do najbolj oddaljenega zapada, od Šotlandske na Angleškem do puščave Sahara v Afriki je bilo polno krščanskih občin. Število škofjskih, to se pravi onih občin, ki so se razvile v škofije, je zelo veliko, kakor to dokazujejo zborovanja škofov. Na vzhodu (brez Egipta) jih je bilo 290, v Egiptu 64, Afriki 125, Italiji 60, Španiji 37, Galiji (Francija in Nemčija) 21, na Angleškem 3. Nemški učenjak Harnack ceni vse škofije po preganjanju na 1500.

Dokazano je bilo leta 325 600 škofjskih sedežev in se lahko vzame kot

skupno število 7-800. Škofije so bile razdaljene različno po posameznih deželah in je s tem ugotovljena različnost širjenja krščanstva po provincah.

Krščanski pisatelj beleži, da so se pogani pritoževali, ker so se priznavale h krščanstvu osebe obeh spolov, vsake starosti in iz vrst najvišjih dostojanstvenikov. In res dobimo tedaj kristjane v najbolj odličnih stanovih človeške družbe. Že sveti Pavel omenja kristjane, »ki spadajo k dvoru cesarja«. Sveti Irinej pozna v svojih spisih kristjane, ki so na cesarskem dvoru in rabijo cesarjevo pohištvo. Dionizij iz Aleksandrije imenuje dvor rimskega cesarja Valerijana »zbor božji« in pod Dioklecijanom je bilo mnogo kristjanov med cesarjevimi služabniki; celo žena in cesarjeva hčerka sta bili kristjani. — Pod cesarjem Domicijanom sta bila dva cesarjeva svetovalca krščanske veroizpovedi in katakombe v okolici Rima dokazujejo, da je bilo krščanstvo doma v najbolj imenitnih rodbinah v Rimu.